

Старажытны спеўнік

3 снежня 2013 г. у Цэнтральнай навуковай бібліятэцы імя Я. Коласа НАН Беларусі адбудзецца прэзентацыя выдання «Феномен беларускага музычнага мастацтва XVII ст.».

Старонка з кнігі «Псалтырь рифмотворная» 1680 г.
Гравюра з выявай цара Давіда.

Аўтар кнігі — доктар мастацтвазнаўства, прафесар кафедры правазнаўства Віцебскага філіяла Міжнароднага ўніверсітэта «МІТСО» Людміла Сідаровіч.

Манаграфія прысвечана вывучэнню рукапіснага зборніка «Полацкі шытак», створанага ў беларуска-польскім рэгіёне ў канцы XVI — пачатку XVII ст. Ён уяўляе сабой невялікі нотны шытак у 64 аркушы са старадаўнімі песнямі (кантамі) і танцамі невядомых аўтараў. Вытокамі вакальнай і інструментальнай музыкі шытка былі народныя песні ўсходнеславянскага рэгіёна і старажытны знаменны распеў.

Лёс гэтага рукапісу поўны прыгод. У гады Вялікай Айчыннай вайны яго вывезлі з тэрыторыі Беларусі ў Польшчу, дзе ён доўгі час захоўваўся ў адным з кнігасховішчаў. Дарэчы, музычны рукапіс быў уклеены ў вокладку рукапіснай богаслужэбнай уніяцкай кнігі сярэдзіны XVII ст. У сярэдзіне 1960-х гг. быў знойдзены ў бібліятэцы Ягелонскага ўніверсітэта Кракава музыказнаўцам Ежы Голасам, які даследаваў і апісаў гэты ўнікальны нотны помнік. Мікрафільм з копіяй «Полацкага шытка» ў 1980-я гады прывёз з Польшчы вядомы беларускі даследчык, доктар філалагічных навук Адам Мальдзіс і перадаў яго ў фонд акадэмічнай бібліятэкі.

3 нагоды прэзентацыі кнігі, прысвечанай унікальнаму рукапісу, у Цэнтральнай навуковай бібліятэцы імя Я. Коласа НАН Беларусі падрыхтавана выстаўка «Старонкі гісторыі музычнай культуры Беларусі». На ёй прадстаўлены дакументы XVII — XXI ст. з фондаў бібліятэкі. Асабліваю ўвагу прыцягваюць псалтыры XVII ст. — «сучаснікі» «Полацкага шытка»: «Псалтырь с воследованием» (Масква, 1640), «Псалтырь с толкованием» (Кіеў, 1697).

Сярод старадрукаў прадстаўлены і вершаваны пераклад псалтыра «Псалтырь рифмотворная» (Масква, 1680) — адно з найлепшых і найпапулярнейшых выданняў вядомага дзеяча ўсходнеславянскай культуры, багаслова, паэта і драматурга Сімяона Полацкага. У экспазіцыі — даследаванні айчынных і замежных навукоўцаў. Сярод выданняў XIX ст. — працы рускага філолага і мастацтвазнаўца Фёдора Буслаева, даследчыка гісторыі рускай літаратуры Леаніда Майкава. На некаторых асобніках можна ўбачыць пячаткі і рукапісныя запісы вядомых дзеячаў гісторыі і культуры: беларускага гісторыка, этнографа, фалькларыста і эканаміста Мітрафана Доўнар-Запольскага, расійскага літаратуразнаўца, кнігазнаўца Паўла Беркава.

Алена ЦІТАВЕЦ